

Hoe ontwerp je een online cursus?

29 richtlijnen

Er bestaat geen standaard voor goede e-learningapplicaties. Bovendien zijn er bijna altijd meer goede oplossingsrichtingen. Ervaring met een oplossingsrichting, persoonlijke voorkeuren en niet op de laatste plaats organisatorische aspecten, de doelgroep, het te ontsluiten onderwerp en de didactische mogelijkheden bepalen de oplossingsrichting.

Het bedenken van een passend didactisch concept is een creatief proces dat zich niet in een standaard ontwikkelmethode laat vatten. Daarvoor zijn de uitgangspunten, de randvoorwaarden en de mogelijkheden te divers. Wel zijn op basis van ruim 40 door Teelen Kennismanagement ontwikkelde e-learningapplicaties richtlijnen te geven voor het ontwerpen van een online cursus. Ze zijn toepasbaar binnen elk didactisch concept (of dat nu een tekstueel karakter heeft of bijvoorbeeld is gebaseerd op een quiz of een game). De opsomming is niet uitputtend en al zeker niet de enig juiste. Ook wij hebben te maken met ervaring en voorkeuren, waarop de richtlijnen zijn gebaseerd. We hopen dat u er desondanks wat aan heeft.

A. Overweeg de volgende organisatorische aspecten:

1. Stel vast wat de organisatorische, technische en financiële setting van de organisatie is. Opdrachtgevers willen soms meer dan de organisatorische setting, de techniek en het budget toelaten:
  - direct leidinggevend van cursisten weten niet dat zij wat moeten doen met slechte leerprestaties of willen niet meewerken;
  - materiedeskundigen blijken geen goede structuurdenkers en schrijvers te zijn;
  - onderwijskundigen blijken onvoldoende capaciteit te hebben;
  - er zijn geen audiofaciliteiten beschikbaar;
  - flashplayers en plug-ins zijn niet toegestaan;
  - browsers hebben een verkeerde versie of zijn niet allemaal hetzelfde;
  - databases mogen niet worden geïnstalleerd;
  - koppelingen met andere systemen kunnen niet worden gerealiseerd;
  - met logging gegevens wordt niets gedaan;
  - er is geen intranet beschikbaar;
  - het Internet mag om 'veiligheidsredenen' niet worden gebruikt;
  - medewerkers hebben geen browser op hun werkplek pc;
  - de werkplek leent zich niet als leerplek;
  - er is geen LMS beschikbaar;
  - het budget was niet realistisch of hield geen rekening met dure video- en audio-oplossingen;
  - et cetera.

2. Zorg voor een inbedding van e-learningapplicaties in de HRM-organisatie. E-learning (e-learningapplicaties, maar ook e-learning voor het faciliteren van het leren en als element in een blended concept) moet passen binnen de didactische visie van de organisatie. De vraag is of een organisatie een losse, eenmalige e-learningapplicatie wel moet willen.
3. Zorg voor betrokkenheid van de opdrachtgever bij de ontwikkeling van e-learningapplicaties. Eigenlijk moet de opdrachtgever bekwaam worden op het gebied van e-learning, niet operationeel maar tactisch en strategisch. Goede communicatie en samenwerking met een betrokken opdrachtgever die inzicht heeft in e-learning leiden tot betere resultaten.
4. Bedenk dat organisaties en cursisten een klassikale manier van opleiden gewend zijn. Communiceer daarom vooraf goed en negeer tegenwerpingen dat e-learning niet sociaal is, dat geen vragen kunnen worden gesteld of dat ze het cursusboek zo missen. De cursist blijkt in de praktijk geen moeite te hebben met de individuele leervorm die e-learningapplicaties nu eenmaal bieden. Tegenwerpingen verstommen snel.
5. Evalueer de ervaringen van de cursisten. Van elke e-learningapplicatie leer je wat goed was en wat verbeterd kan worden. Hiermee evolueren e-learningapplicaties tot goede didactische oplossingen.
6. Durf afgewogen te experimenteren met didactische concepten. Daar leer je veel van. We staan nog aan het begin van een nieuwe leervorm en moeten nog veel ontdekken en leren.

B. Neem de cursist als uitgangspunt (en niet de inhoud):

7. Sluit aan bij de beleving en de taken van de doelgroep en spreek hun taal. Dit lijkt een open deur, maar is complexer dan menigeen denkt. Veel mensen (met name materiedeskundigen) denken namelijk niet vanuit de taken van de doelgroep, maar vanuit de inhoud en willen graag volledig zijn. Het jargon van specialisten is niet de taal waarmee je cursisten bereikt. Dit wil niet zeggen dat geen vakgerelateerde begrippen mogen worden gebruikt.
8. Ga uit van voor de cursist herkenbare voorbeelden uit de praktijk en neem die voorbeelden als uitgangspunt bij het overdragen van kennis/kunde.
9. Hanteer het principe van 'Minder = Meer' ($M=M^2$) en durf dus te schrappen en niet volledig te zijn. Maak onderscheid in frequente en infrequente kennis en behandel alleen de frequente kennis. Weeg daarbij af hoe groot het risico is als je iets weglaat.